

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

23 septembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Nicolae Gordilă,
Judecători – Liliana Catan, Elena Covalenco, Iurie Diaconu și Ion Guzun,
judecând recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vasile Bolduratu și avocatul Tatiana Lozovscaia în numele inculpatului Rotaru Tudor împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2014, pe cauza penală în privința lui:

Rotaru Tudor Tudor, născut la 01 august 1991, originar și domiciliat în s. Milești, r-nul Nisporeni;

Termenul de examinare a cauzei:

- *prima instanță: 24.07.2013– 27.12.2013;*
- *instanța de apel: 10.02.2014- 10.03.2014;*
- *instanța de recurs: 27.05.2014- 23.09.2014;*

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Nisporeni din 27 decembrie 2013, Rotaru Tudor a fost condamnat în baza art. 236 alin. (1) Cod penal, la 5 (cinci) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 85 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de sentințe, prin cumul parțial a pedepsei neexecutate stabilită prin sentința Judecătoriei Nisporeni din 06 septembrie 2010, la pedeapsa aplicată prin noua sentință, i s-a stabilit pedeapsă definitivă de 5 (cinci) ani 6 (șase) luni închisoare cu executarea în penitenciar de tip semiînchis;

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Țărnă Igor, însă în privința acestuia hotărârile nu se contestă.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Rotaru Tudor, la 21 februarie 2012, împreună cu Țărnă Igor și prin înțelegere prealabilă cu Potlog Valeriu și Ghilețchi Ion, aflându-se în s. Milești, r-nul Nisporeni, având scopul punerii în circulație a semnelor bănești, dispunând de bancnote a câte 200 lei false (stabilite prin raportul de constatare tehnico-științifică nr. 709 din 27.02.2012), au pus în circulație o bancnotă cu valoarea de 200 lei falsă, fiind schimbată în bani mai mărunți

la Langa Constantin, iar cu altă bancnotă a câte 200 lei falsă, procurînd 2 litri de vin și schimbînd în bani mărunți la Damir Eleonora.

3. Nefiind de acord cu sentința, avocatul Nastas Victor în numele inculpatului Rotaru Tudor a depus apel, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri prin care să fie aplicate prevederile art. 90 Cod penal, deoarece inculpatul merită o nouă șansă, acesta recunoscînd vina și contribuind la descoperirea infracțiunii, este de vîrstă tînă, a fost influențat de alți participanți și familia acestuia a întreprins măsuri în vederea diminuării pagubei.

3.1. Împotriva sentinței a depus apel și avocatul Tatiana Lozovscaia în numele inculpatului Rotaru Tudor, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri prin care inculpatul să fie achitat, fără a motiva cerința.

La judecarea apelurilor, apărătorul Lozovscaia Tatiana, verbal, a modificat cerințele apelului și a pledat pentru o pedeapsă mai blîndă, invocînd că Rotaru Tudor a recunoscut vina, sincer s-a căit, a contribuit la descoperirea infracțiunii, este de vîrstă tînă și că a recuperat paguba pricinuită prin infracțiune.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2014 au fost admise apelurile avocaților, casată parțial sentința instanței de fond și pronunțată o nouă hotărîre, prin care:

Rotaru Tudor a fost condamnat în baza art. 236 alin. (1) Cod penal la 5 (cinci) ani închisoare, iar potrivit art. 85 alin. (1) Cod penal, pentru cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată s-a adăugat parțial partea neexecutată a pedepsei stabilită prin sentința Judecătorei Nisporeni din 06 septembrie 2010, fiindu-i stabilită pedeapsă definitivă de 5 (cinci) ani 1 (una) lună închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

4.1. În argumentarea soluției adoptate instanța de apel a reținut, că examinarea cauzei în prima instanță a avut loc în lipsa inculpatului Rotaru Tudor, anunțîndu-l în căutare și înlocuindu-i măsura preventivă.

Ulterior, la 22 ianuarie 2014, inculpatul Rotaru Tudor a fost reținut și plasat în instituțiile penitenciare, însă, fiind audiat în instanța de apel, acesta a recunoscut vina și a susținut declarațiile făcute la urmărirea penală, pledînd pentru o pedeapsă mai blîndă.

Instanța de apel a relatat că, atît inculpatul cît și apărătorul acestuia nu au solicitat cercetarea suplimentară a probelor, nu au contestat declarațiile martorilor și părților vătămate, solicitînd doar stabilirea unei pedepsei mai blînde, care a și fost obiect de studiu în instanța de apel.

Astfel, dînșii au solicitat aplicarea art. 90 Cod penal, însă aceste prevederi nu sunt aplicabile, deoarece art. 90 Cod penal prevede expres posibilitatea suspendării condiționate a executării pedepsei, condiții ce nu se întrunesc la caz.

Colegiul penal a exclus din reținerea în seama lui Rotaru Tudor a agravantei prevăzute la art. 77 alin. (1) lit. a) Cod penal, or pentru a exista aceasta este necesar ca antecedentele penale nestinse să fi fost generate de condamnarea pentru infracțiune

similară sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză. Din materialele cauzei rezultă că anterior, Rotaru Tudor este condamnat pentru infracțiuni de sustragere în mod ascuns și deschis, ele nefiind similare cu noua infracțiune comisă și nu s-au stabilit „alte fapte care au relevanță pentru cauză”.

Reieșind din gravitatea infracțiunii comise, care potrivit art. 16 Cod penal se atribuie la cele grave, din personalitatea infractorului, care chiar dacă este de vârstă tânără și nu se află la evidența medicului narcoolog, se caracterizează negativ la locul de trai, este cu antecedente penale nestinse pentru infracțiuni comise din intenție și fiindu-i acordată încredere nu a stat pe calea corijării, nu a îndreptățit încrederea acordată și a comis o nouă infracțiune, din prezența atenuantelor - autodenunțarea, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii și la identificarea infractorilor, recunoașterea vinei cât și recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiune, fiind lipsă agravantele, Colegiul a conchis că restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui cât și a altor persoane, vor fi atinse, așa cum corect a statuat și instanța de fond, doar prin izolarea lui de societate și executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, doar că în quantum redus a pedepsei definitive de 5 ani și 1 lună.

5. Împotriva hotărârii menționată, procurorul a depus recurs ordinar, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 7) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie menținută sentința instanței de fond.

În motivarea recursului, recurentul invocă că, instanța de apel greșit a admis apelul avocatului Nastas Victor, care este unul depus peste termen și apelul avocatului Lozovscaia Tatiana, care este unul inadmisibil, din următoarele considerente:

- avocatul Nastas Victor a fost înștiințat despre pronunțarea sentinței pentru data de 27.12.2013, însă nu s-a prezentat (f.d. 208);
- scrisoarea de înștiințare din 27.12.2013 adresată avocatului Nastas Victor privind redactarea sentinței (f.d. 215);
- recipisa inculpatului Rotaru Tudor în care a confirmat faptul că a primit sentința (f.d. 227);
- această recipisă nu a fost semnată de inculpat, fapt confirmat de către acesta în ședința instanței de apel;
- apelul avocatului Nastas Victor a fost declarat peste o lună din data pronunțării sentinței integrale;
- apelul avocatului Lozovscaia Tatiana este nemotivat, fără a indica conținutul și motivele cerințelor;
- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra acestor motive invocate de procuror în ședința de judecată.

5.1. Recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel a declarat și avocatul Lozovscaia Tatiana în numele inculpatului Rotaru Tudor, invocând prevederile art.

427 alin. (1) pct. 4), 11) și 12) Cod de procedură penală, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri de achitare în privința inculpatului.

Recurenta și-a motivat recursul invocînd faptul că, inculpatul nu a fost prezent la examinarea cauzei în fond, fiindu-i încălcat dreptul la un proces echitabil, de aceea consideră necesar de rejudecat cauza, deoarece acesta recunoaște vina și benevol s-a prezentat la organele de poliție și a predat bancnotele false.

Totodată, avocatul-recurent a menționat că instanțele de judecată nu s-au expus multilateral și complet asupra materialului probator și nu au făcut o concluzie juridică asupra evenimentelor ce au avut loc.

6. Judecînd recursurile ordinare și verificînd legalitatea hotărîrii atacate în baza materialelor din dosar și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide, că acestea urmează a fi respinse din următoarele considerente:

Conform art. 424 Cod de procedură penală, *instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, însă fără a i se agrava situația.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

6.1. Referitor la recursul ordinar declarat de procuror, instanța de recurs precizează că temeiul invocat și anume pct. 7) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că *hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd instanța a admis o cale de atac neprevăzută de lege sau apelul a fost introdus tardiv*, este unul declarativ și nemotivat.

În speță, Colegiul lărgit menționează că, pe parcursul examinării cauzei în instanța de fond, inculpatul s-a eschivat de a se prezenta în ședințele de judecată și nu a fost prezent nici la pronunțarea sentinței, fiindu-i schimbată măsura preventivă obligațiunea de nepărăsire a localității cu arestul preventiv, iar la 22 ianuarie 2014 a fost reținut și plasat în instituțiile penitenciare și conform recipisei anexate la materialele cauzei acesta a primit copia hotărîrii contra semnăturii la 23 ianuarie 2014 (f.d. 227).

Mai mult ca atît, instanța de recurs precizează că avocatului Nastas Victor reprezentînd interesele inculpatului în instanța de fond, nu a fost prezent la pronunțarea sentinței și careva confirmare că a primit copia acesteia nu este prezentă

la materialele cauzei, prin urmare, se subînțelege faptul că avocatul a făcut cunoștință cu hotărîrea motivată prin intermediul inculpatului, iar termenul de atac curge din data de 23 ianuarie 2014, momentul în care Rotaru Tudor a primit copia sentinței.

De asemenea, instanța de recurs relevă faptul că, în cadrul judecării apelului în instanța de apel, procurorul nu-și exprimă și nu invocă dezacordul său cu declararea peste termen a apelului depus de avocatul Nastas Victor, solicitînd doar respingerea ambelor apeluri, ca fiind nemotivate, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din 10 martie 2014 (f.d. 244-246).

Totodată, instanța de recurs respinge ca neîntemeiat argumentul recurentului precum că apelul avocatului Lozovscaia Tatiana este nemotivat, nefiind indicat conținutul și motivele cerințelor, deoarece, instanța de apel în motivarea sa menționează, că în cadrul ședinței de judecată avocatul, verbal, a modificat cerințele apelului și a pledat pentru o pedeapsă mai blîndă, invocînd că Rotaru Tudor a recunoscut vina, sincer s-a căit, a contribuit la descoperirea infracțiunii, este de vîrstă tînă și că a recuperat paguba pricinuită prin infracțiune, fapt confirmat și prin procesul-verbal al ședinței de judecată din 10 martie 2014 (f.d. 244-246).

Astfel, în urma celor menționate, Colegiul lărgit conchide că, motivele invocate de către recurent în recursul său nu-și găsesc confirmare la judecarea cauzei în instanța de recurs.

6.2. Cu referire la recursul ordinar declarat de avocatul Lozovscaia Tatiana, instanța de recurs menționează că aceasta a invocat ca temei pentru recurs pct. 4), 11) și 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Conform art. 427 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, *hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de fond și apel cînd judecata a avut loc fără participarea procurorului, inculpatului, precum și a apărătorului, interpretului și traducătorului, cînd participarea lor era obligatorie potrivit legii.*

În acest sens, Colegiul penal lărgit consideră ca fiind neîntemeiat argumentul invocat de recurent, precum că examinarea cauzei în instanța de fond a avut loc fără participarea inculpatului, fiindu-i încălcat dreptul la un proces echitabil, deoarece conform materialelor cauzei se confirmă că inculpatul s-a eschivat de a se prezenta în ședințele de judecată, iar conform încheierii din 12 decembrie 2013 (f.d. 197), acesta fost anunțat în căutare, cu înlocuirea măsurii preventive sub formă de arest pe un termen de 30 de zile, ultimul fiind reținut la 22 ianuarie 2014 (f.d.76), după pronunțarea sentinței instanței de fond.

Potrivit prevederilor art. 321 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, *judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul cînd inculpatul se ascunde de la prezentarea în instanță.*

Totodată, instanța de recurs precizează că, cauza penală s-a examinat în lipsa inculpatului, însă cu prezența avocatului său, Nastas Victor, astfel fiind respectate

prevederile art. 321 alin. (3) Cod de procedură penală, care stipulează că *în cazul judecării cauzei în lipsa inculpatului, participarea apărătorului este obligatorie.*

Nu și-a găsit confirmare nici temeiul invocat de recurent în recurs referitor la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 11) - *hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de fond și apel când persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă sau există o cauză de înlăturare a răspunderii penal, sau aplicarea pedepsei a fost înlăturată de o nouă lege sau anulată de un act de amnistie, a intervenit decesul inculpatului ori a intervenit împăcarea părților încazul prevăzut de lege.*

Colegiul lărgit menționează că, avocatul-recurent invocă eroarea menționată pentru declararea recursului, însă nu precizează care anume eroare de la pct. 11) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală a fost comisă de către instanța de judecată.

Astfel, instanța reține că, acest temei nu și-a găsit confirmarea în instanța de recurs, deoarece instanța de apel a verificat legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, iar acest argument expus în recurs este nemotivat, declarativ și se respinge, deoarece soluția criticată este una corectă ce rezultă din cumulul de probe prezentate și anexate la materialele cauzei și respectiv cercetate în ordinea prevăzută de lege, dîndu-li-se aprecierea cuvenită.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, *hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Acest temei pentru declararea recursului ordinar de asemenea nu și-a găsit confirmare la examinarea recursurilor înaintate, nefiind stabilită presupusa eroare de drept invocată de avocatul-recurent.

Mai mult ca atît, în cadrul apelului avocatul Tatiana Lozovscaia, cît și inculpatul au modificat cerințele apelului și au pledat doar pentru o pedeapsă mai blîndă, iar inculpatul și-a recunoscut vina pentru cele săvîrșite și s-a căit de cele comise.

Totodată, instanța precizează că temeiurile menționate pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel și susținute la judecarea apelului.

În urma celor expuse, Colegiul penal lărgit nu constată comiterea erorilor de drept la judecarea cauzei, care ar servi drept temei pentru casarea hotărîrii recurate, deoarece instanța de apel, a adoptat o hotărîre legală și întemeiată, astfel recursurile ordinare declarate de procuror și avocat în numele inculpatului, urmează a fi respinse ca inadmisibile, cu menținerea hotărîrii atacate.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vasile Bolduratu și avocatul Tatiana Lozovscaia în numele inculpatului Rotaru Tudor împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2014, pe cauza penală în privința lui Rotaru Tudor Tudor Tudor și Țernă Igor Dumitru, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 21 octombrie 2014.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun